

საპენსიო სისტემის რეფორმის მიმართ მოსახლეობის დამოკიდებულება

2017 წლის ოქტომბერი–ნოემბერი

იაგო კაჭკაჭიშვილი

სოციალური კვლევისა და ანალიზის ინსტიტუტი

სოციალური კვლევისა და ანალიზის ინსტიტუტი
INSTITUTE OF SOCIAL STUDIES AND ANALYSIS

მეთოდოლოგია

კვლევის მიზანი იყო საპენსიო რეფორმის პროექტების მიმართ საქართველოს მოსახლეობის დამოკიდებულების შესწავლა; იმის დადგენა, თუ რამდენად პასუხობს ახალი საპენსიო სისტემა მოქალაქეების სოციალურ-პოლიტიკურ, ღირებულებით და სახელმწიფოებრივ პოზიციას.

კვლევის მიზნიდან გამომდინარე, ჩატარდა რაოდენობრივი კვლევა, რომლის ამოცანებია:

- ახალი საპენსიო სისტემის ძირითადი პარამეტრების მიმართ (დაგროვებითი საპენსიო სქემის შემოღება, მასში მონაწილეობა, მისი მართვა, დაგროვილი პენსიით სარგებლობა, სოიდარობის ფონდის ინიცირება და ა.შ.) საქართველოს მოსახლეობის დამოკიდებულებების შესწავლა.
- საპენსიო სისტემის რეფორმის პროექტის შეფასება სხვადასხვა სოციალურ-დემგრაფიული მახასიათებლების მიხედვით (ასაკი, შემოსავალი, დასაქმების სტატუსი) გამოყოფილ ჯგუფებში.

კვლევის ობიექტს წარმოადგენს საქართველოს (თბილისი და ყველა რეგიონი) მოსახლეობა, რომელთა ასაკი შეადგენს 18 წელს და მეტს.

კვლევის მეთოდი: პირისპირ ინტერვიუ, ფორმალიზებული კითხვარის გამოყენებით.

მეთოდოლოგია

შერჩევის ჩარჩოდ გამოვიყენეთ საარჩევნო სიები (ამომრჩეველთა რაოდენობა) და სტატისტიკის დეპარტამენტის მონაცემები (დემოგრაფიული მონაცემები).

შერჩევის საბოლოო მოცულობა განისაზღვრა 1000 რესპონდენტით. შერჩევის ეს მოცულობა საკმარისია იმისთვის, რომ მივიღოთ რეპრეზენტატული მონაცემები შემდეგი მიზნობრივი ჯგუფების მასშტაბით:

- საქართველოს მოსახლეობა
- ასაკობრივი ჯგუფები (18–34 წწ.; 35–54წწ.; 55 და მეტი წლის)
- დასაქმებულის სტატუსით გამოყოფილი ქვეჯგუფები
- ეკონომიკური სტატუსით გამოყოფილი ქვეჯგუფები

გამოვიყენეთ სამსაფეხურიანი **სტრატეგიცირებული** შერჩევა:

- პირველ საფეხურზე მოხდა საარჩევნო ოლქების შერჩევა. თბილისის შემთხვევაში პირველი საფეხური მოიცავდა ყველა საარჩევნო ოლქს, ხოლო რეგიონებში შერჩევა განხორციელდა შემთხვევითი შერჩევის გზით ;
- მეორე საფეხურზე შეირჩა საარჩევნო უბნები, შემთხვევითი შერჩევის გზით;
- მესამე საფეხურზე ოჯახებში შეირჩა რესპონდენტები შემთხვევითი შერჩევის გზით (კერძოდ, კიშის ცხრილს გამოყენებით).

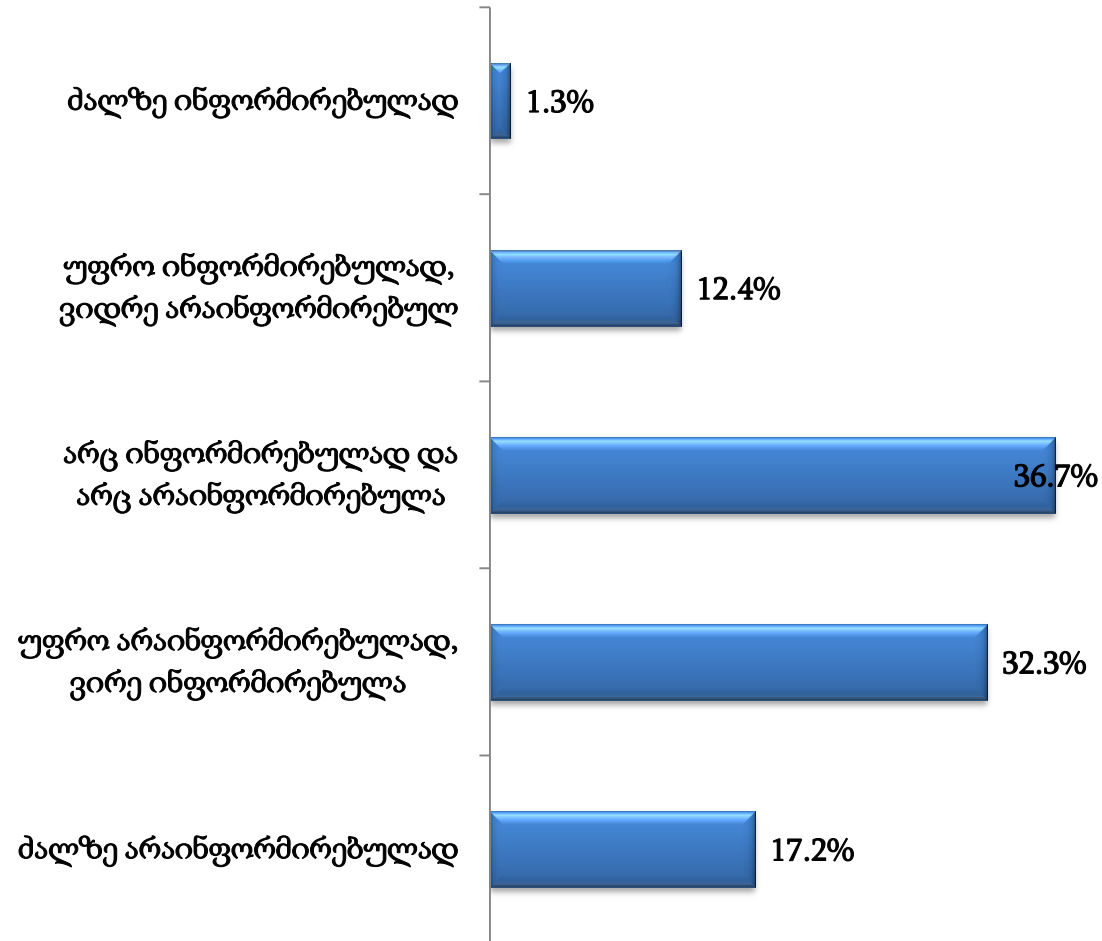
მეთოდოლოგია

	ინტერვიუ	ცდომილება 95% საიმედობით
გეოგრაფიული დაყოფა		
თბილისი	500	4.4%
რეგიონები	500	4.4%
დასაქმების სტატუსი		
დასაქმებული საჯარო/კერძო სექტორში	276	
თვითდასაქმებული (სასოფლო მეურნეობა, ინდემწარმე)	70	
არაფორმალურ სექტორში დასაქმებული	29	
უმუშევარი	188	
ადამიანები სამუშაო ძალის გარეთ	437	
ასაკი		
18234 წლის	125	
25-34 წლის	189	
35-44 წლის	169	
45-54 წლის	179	
55-64 წლის	156	
65 წლის და მეტი	181	
ეკონომიკური სტატუსი (თვეში პირადი შემოსავლების მიხედვით)		
ღარიბი/საარსებო მინიმუმს მიღმა მყოფი (180 ლარამდე თვეში)	125	
საშუალო (180 – 950 ლარის ფარგლებში თვეში)	189	
საშუალოზე მაღალი (950 ლარზე მეტი თვეში)	169	
უარი პასუხზე	31	
არ მაქვს შემოსავალი	9	
მიჭირს პ/გ/უარი პასუხზე	127	
სულ	1000	3.1%

არსებული საპენსიო სისტემისა და მისი რეფორმის შესახებ ინფორმირებულობა

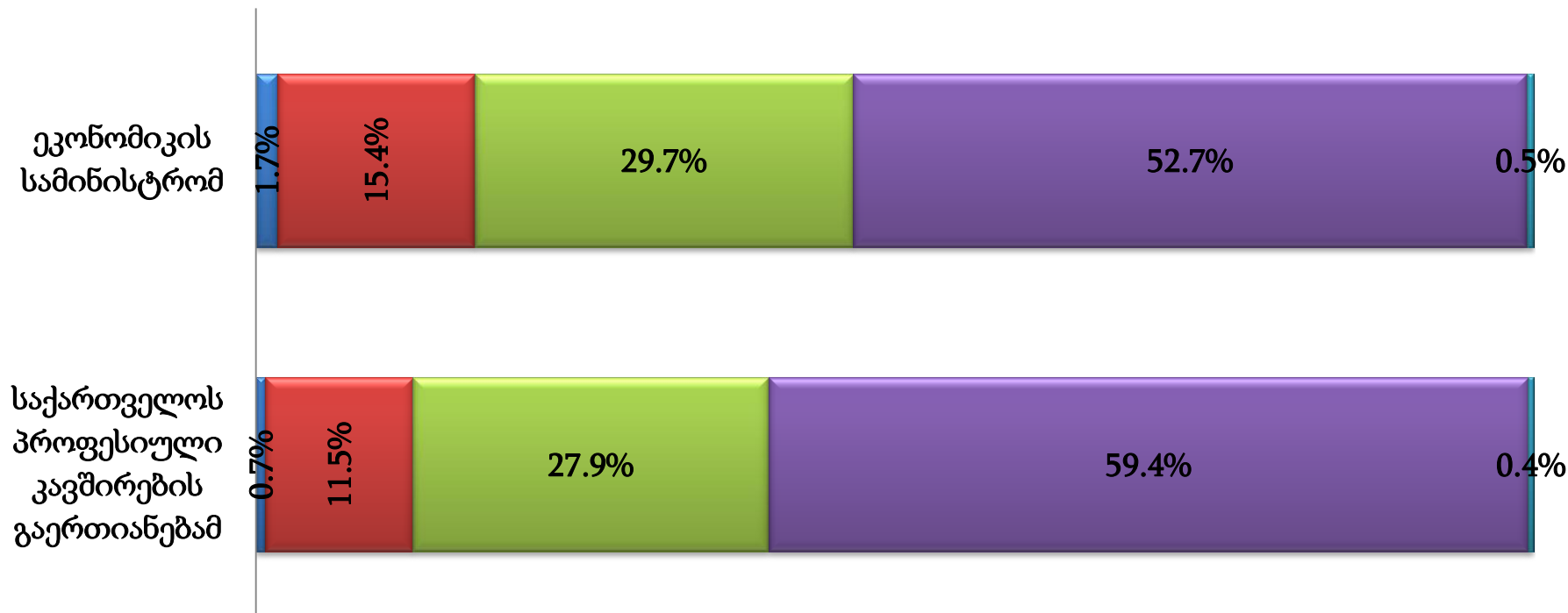
- ზოგადად, არსებული საპენსიო სისტემის მიმართ საკუთარ ინფორმირებულობას რესპონდენტები საკმაოდ კრიტიკულად აფასებენ: ინფორმირებულად თავს მიიჩნევს მხოლოდ 14%-მდე. პრაქტიკულად ყოველი მეორე გამოკითხული თავს ძალზე ან უფრო არაინფორმირებულად მიიჩნევს.
- რესპონდენტების ცოდნის ხარისხი დაბალია საპენსიო უზრუნველყოფის ზოგიერთი დეტალის შესახებ: მაგალითად, გამოკვეთილი უმრავლესობა ვერ ასახელებს ვერც პირველი კატეგორიის (72.1%) და ვერც მეორე კატეგორიის (70.1%) შშმ პირთა პენსიის ოდენობას.

რამდენად ინფორმირებულად მიგაჩნიათ თავი არსებულ საპენსიო სისტემასთან მიმართებით? (N=1000)

- რესპონდენტთა ნახევარზე მეტს არ აქვს ინფორმაცია საპენსიო სისტემის რეფორმის ალტერნატიული პროექტების შესახებ, რომლებიც შეიმუშავა ეკონომიკის სამინისტრომ და საქართველოს პროფესიული კავშირების გაერთიანებამ. მეტ-ნაკლებად ინფორმირებულად თავს მიიჩნევს საშუალოდ 13%, ხოლო მცირედ ინფორმირებულად - დაახლოებით 30%.

რამდენად ინფორმირებული ხართ ახალი საპენსიო რეფორმის პროექტის შესახებ, რომელიც შეიმუშავა ... (N=1000)

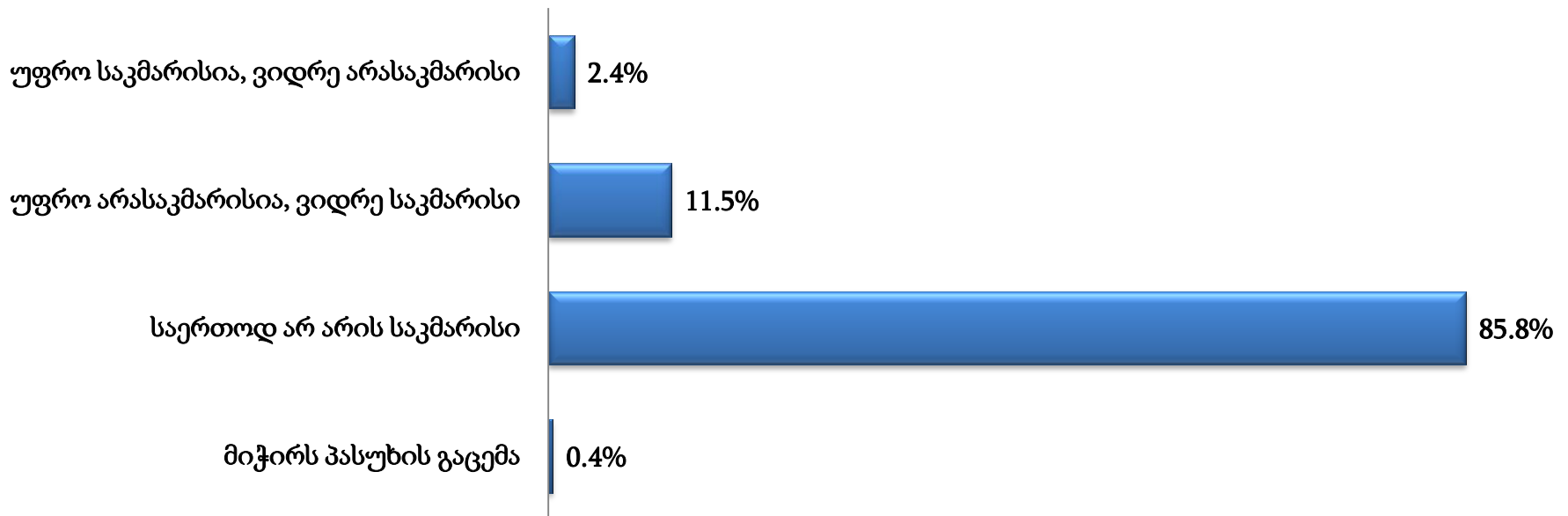
■ სრულად ინფორმირებული
 ■ მეტ-ნაკლებად ინფორმირებული
 ■ მცირედ ინფორმირებული
■ არაინფორმირებული
 ■ მიჭირს პასუხის გაცემა

დამოკიდებულება მოქმედი საპენსიო სისტემის მიმართ

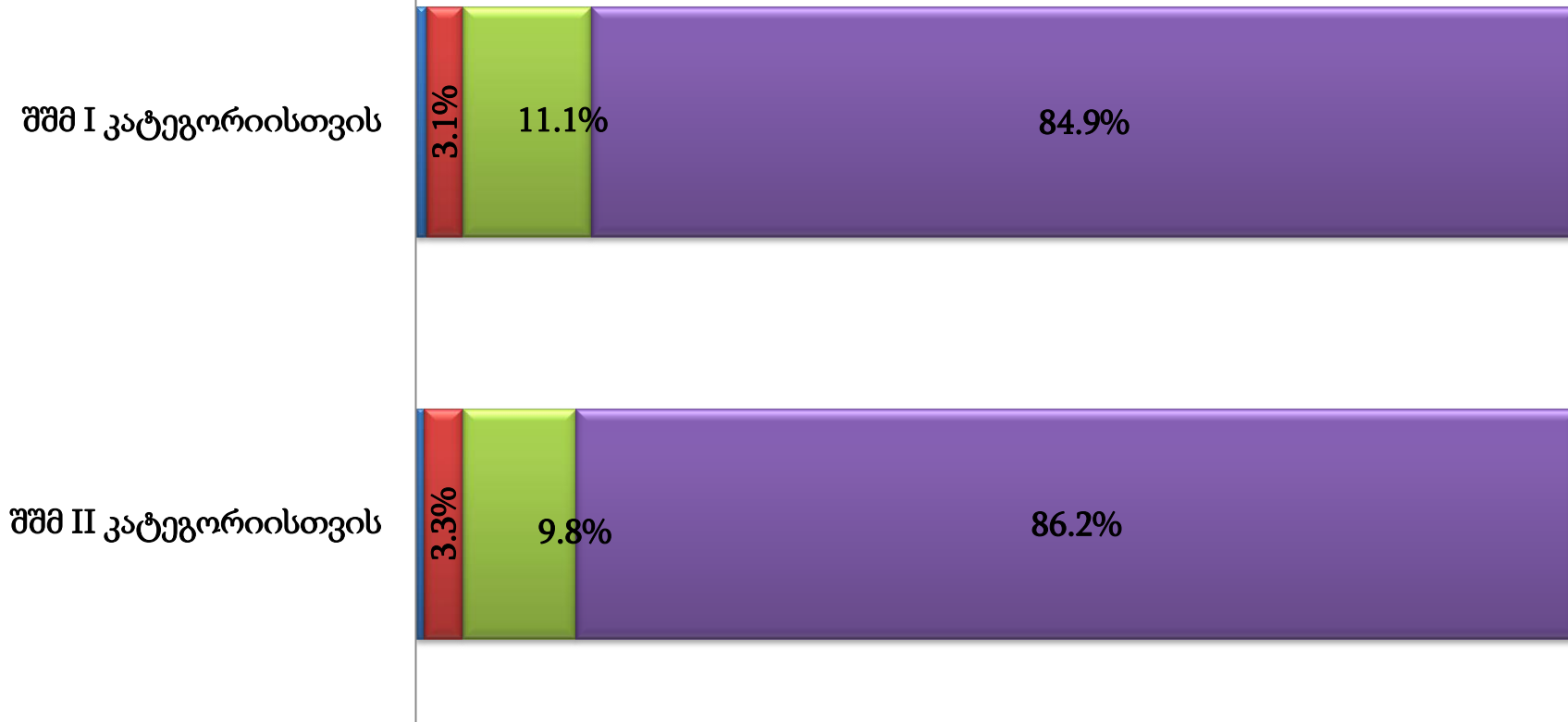

- გამოკითხულთა დიდი უმრავლესობა (86%-მდე) თვლის, რომ საქართველოში დღესდღეობით არსებული საბაზო პენსიის ოდენობა (180 ლარი თვეში) საერთოდ არ არის საკმარისი პენსიონერის მინიმალური საარსებო მოთხოვნილებების დასაკმაყოფილებლად. პრაქტიკულად იდენტურია რესპონდენტთა დამოკიდებულება იმასთან დაკავშირებით, თუ რამდენად საკმარისია არსებული პენსიების ოდენობა სხვადასხვა კატეგორიის შშმ პირებისთვის.
- რესპონდენტთა გამოკვეთილი უმრავლესობა (75%-მდე) არ ეთანხმება საპენსიო ასაკის დღეისათვის დადგენილ ზღვრებს: ქალებისთვის სასურველ ასაკობრივ ზღვრად რესპონდენტთა 70%-მდე ასახელებს 55 წელს, ხოლო მამაკაცებისთვის სასურველ ასაკობრივ ზღვრად 72.2% 60 წელს მიიჩნევს.

როგორ ფიქრობთ, საქართველოში დღესდღეობით არსებული საბაზო პენსიის ოდენობა (რომელიც შეადგენს 180 ლარს) საკმარისია თუ არა პენსიონერის მინიმალური საარსებო მოთხოვნილებების დასაკმაყოფილებლად? (N=1000)

რამდენად საკმარისია არსებული პენსიის ოდენობა თითოეული შშმ კატეგორიისთვის? (N=1000)

■ უფრო საკმარისია, ვიდრე არასაკმარისი

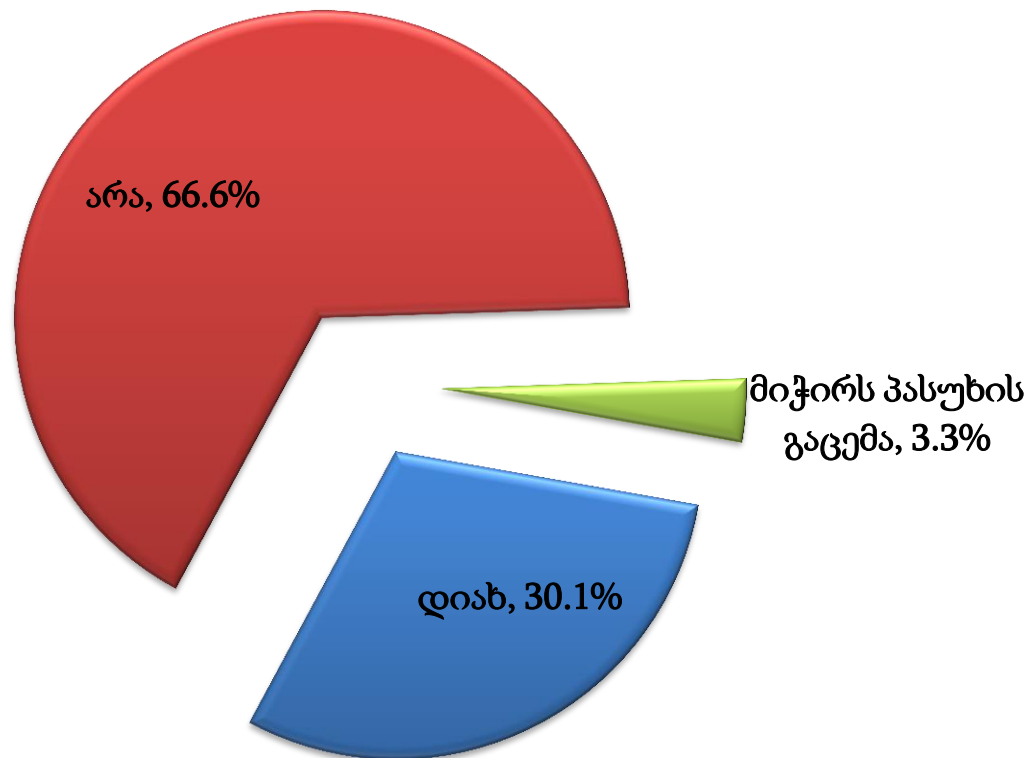
■ არც საკმარისია და არც არასაკმარისი

■ უფრო არასაკმარისია, ვიდრე საკმარისი

■ საერთოდ არ არის საკმარისი

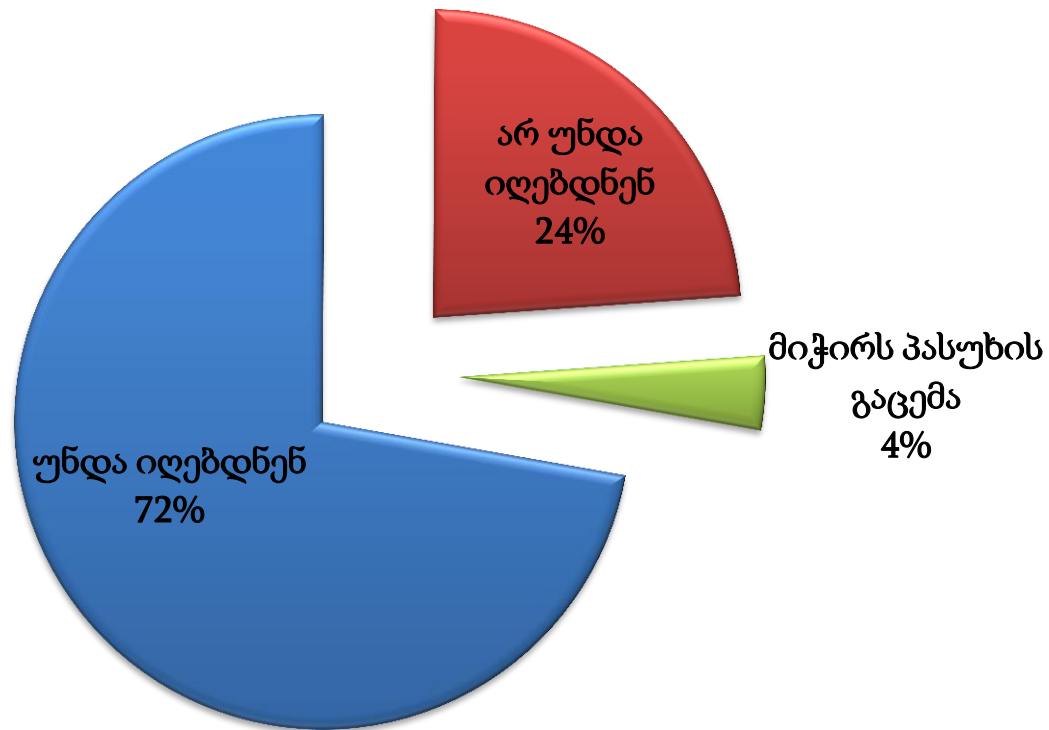
- რესპონდენტთა უმრავლესობა (67%-მდე) უარყოფითად პასუხობს შეკითხვაზე: *უნდა იყოს თუ არა საბაზისო პენსიის თანხის ოდენობა საერთო ყველა მოქალაქისთვის?*

თქვენი აზრით, უნდა იყოს თუ არ უნდა იყოს საბაზო პენსიის თანხის ოდენობა საერთო ყველა მოქალაქისთვის?
(N=1000)

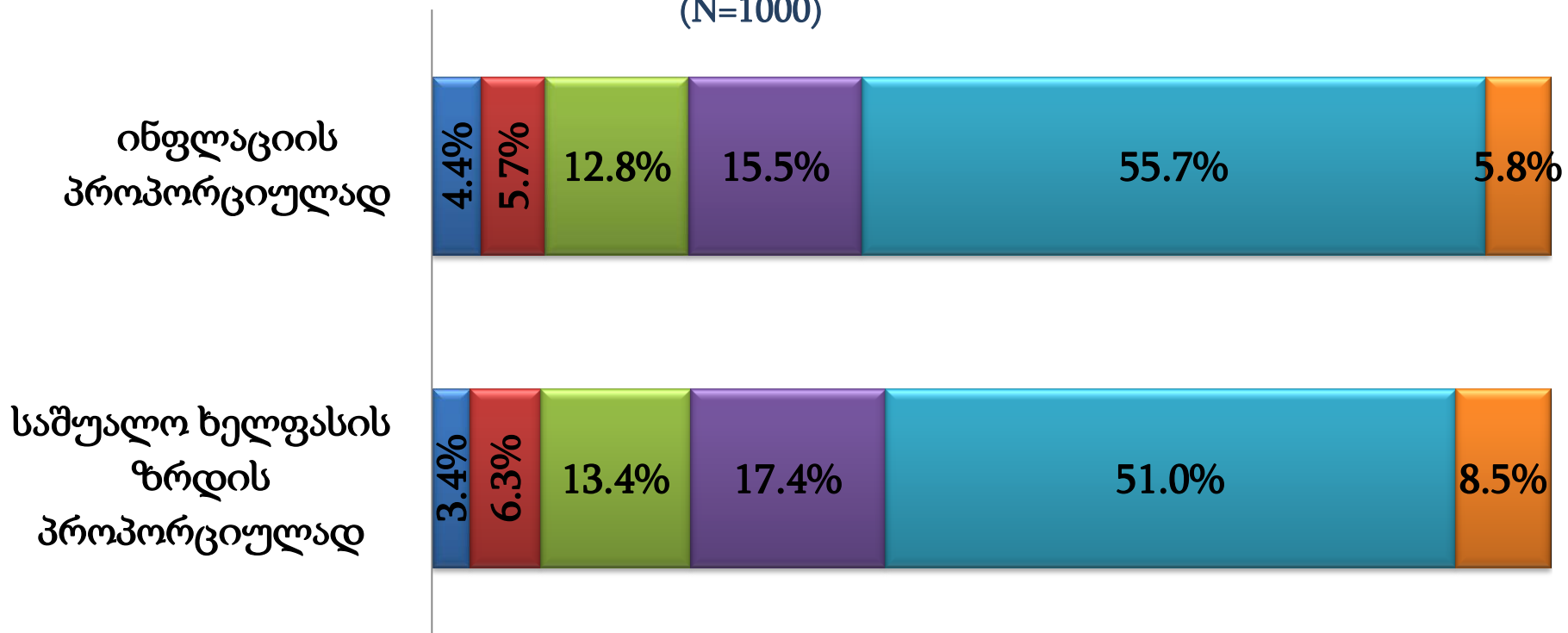
- რესპონდენტთა გამოკვეთილი უმრავლესობა (72.3%) ეთანხმება იმას, რომ საჯარო სექტორში დასაქმებულები, მუშაობის პარალელურად, იღებდნენ საბაზისო პენსიასაც.

უნდა იღებდნენ თუ არა საბაზო პენსიას საჯარო სექტორში დასაქმებულები, მუშაობის პარალელურად?
(N=1000)

- გამოკითხულთა უმრავლესობას მნიშვნელოვნად მიაჩნია ის, რომ: ა) საბაზისო პენსია იცვლებოდა ინფლაციის (რომელიც ბოლო წლებში 2-4%-ია) პროპორციულად და ბ) საბაზისო პენსია იცვლებოდა საშუალო ხელფასის ზრდის (რომელიც ბოლო წლებში (6-10%-ია) პროპორციულად.

საბაზისო პენსია უნდა იცვლებოდეს ... (N=1000)

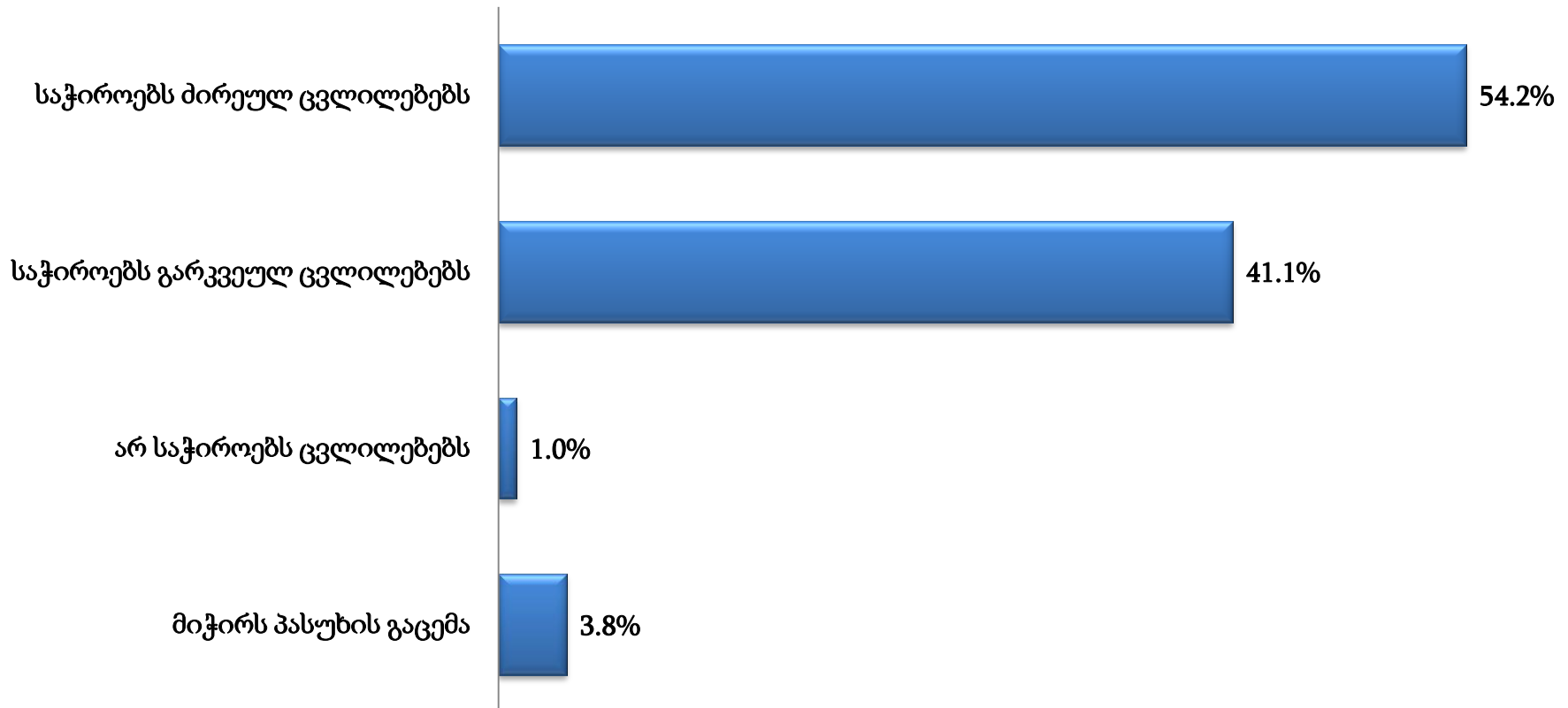
■ მაღზე უმნიშვნელო
■ არც უმნიშვნელო და არც მნიშვნელოვანი
■ მაღზე მნიშვნელოვანი

■ უმნიშვნელო
■ მნიშვნელოვანი
■ მიჭირს პასუხის გაცემა

არსებული საპენსიო სისტემის ცვლილება

- რესპონდენტთა სულ მცირე, ნახევარი (54.2%) თვლის, რომ დღესდღეობით არსებული საპენსიო სისტემა ძირეულ ცვლილებებს საჭიროებს, ხოლო მნიშვნელოვანი ნაწილი (41.1%) საპენსიო სისტემის „გარკვეულ ცვლილებებს“ უჭერს მხარს.

თქვენი აზრით, დღესდღეობით არსებული საპენსიო სისტემა საჭიროებს თუ არა ცვლილებებს? (N=1000)

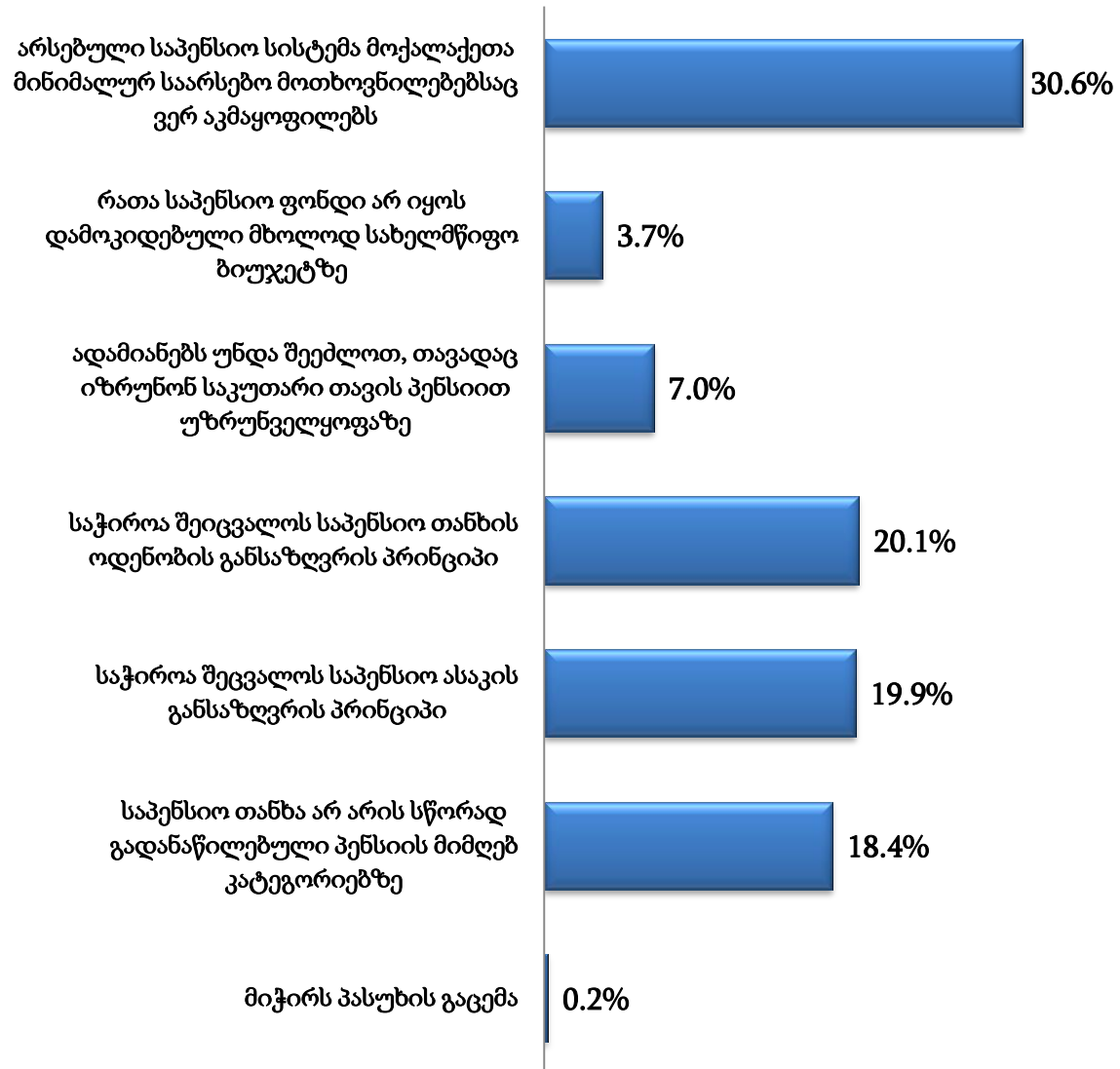
საპენსიო სისტემის ცვლილების ძირითად მიზეზად დასახელდა:

- არსებული საპენსიო სისტემა მოქალაქეთა მინიმალურ საარსებო მოთხოვნილებებსაც ვერ აკმაყოფილებს (31%-მდე)

გარდა ამისა, თითქმის თანაბარი წილით (დაახლოებით 20%) დასახელდა შემდეგი მიზეზები:

- საჭიროა შეიცვალოს საპენსიო თანხის ოდენობის განსაზღვრის პრინციპი;
- საჭიროა შეიცვალოს საპენსიო ასაკის განსაზღვრის პრინციპი;
- საპენსიო თანხა არ არის სწორად გადანაწილებული პენსიის მიმღებ კატეგორიებზე.

რატომ მიგაჩნიათ, რომ არსებული საპენსიო სისტემა საჭიროებს ცვლილებებს? (N=952)

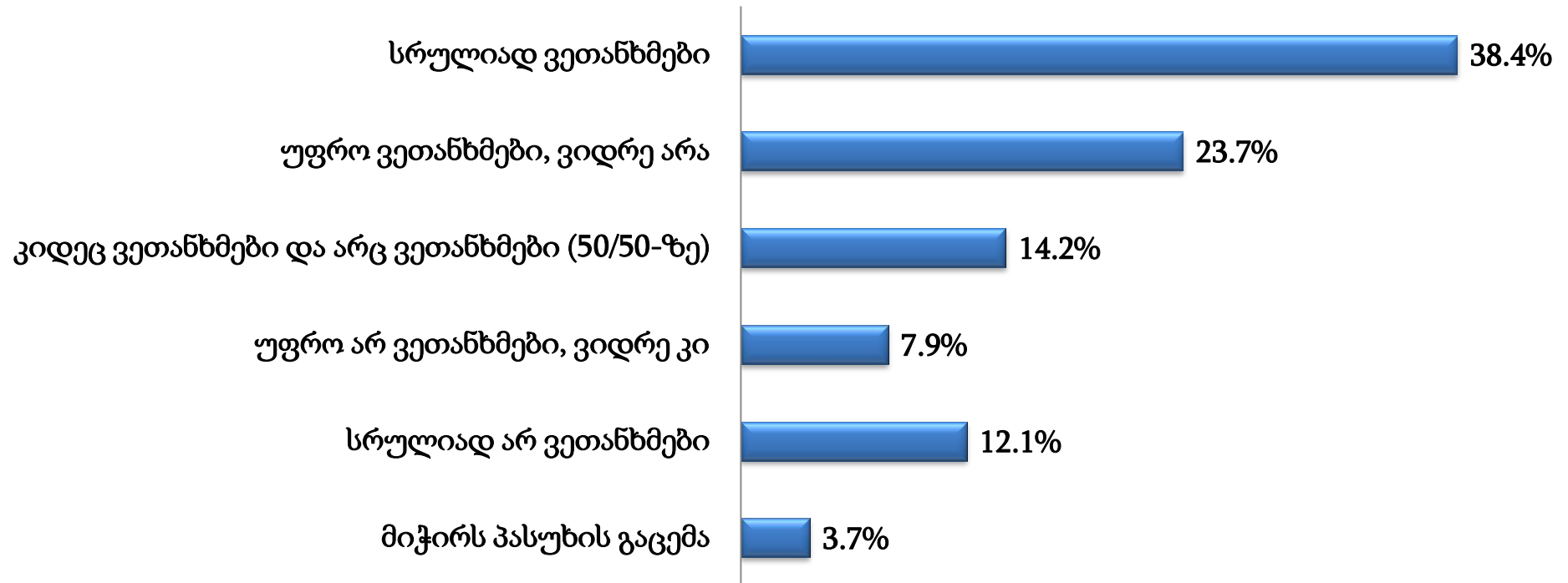

დაგროვებითი საპენსიო ფონდის მიმართ დამოკიდებულება

რესპონდენტებმა, მთლიანობაში, დადებითი დამოკიდებულება გამოხატეს ძირითადი რეფორმისტული იდეის მიმართ, რომ სახელმწიფო ბიუჯეტიდან დაფინანსებულ საბაზისო პენსიასთან ერთად, უნდა არსებობდეს დაგროვებითი საპენსიო ფონდი, რომელიც მოქალაქეებს მისცემს შესაძლებლობას, დააგროვონ თანხა საკუთარი თავის პენსიით უზრუნველყოფისთვის (სრულიად ეთანხმება 38.4%, უფრო ეთანხმება თითქმის მეოთხედი (23.7%); ეწინააღმდეგება გამოკითხულთა მეხუთედი (მათგან კატეგორიულად - 12.1%).

რამდენად ეთანხმებით, რომ, საბაზისო პენსიასთან ერთად, უნდა არსებობდეს დაგროვებითი საპენსიო ფონდი, რომელიც მოქალაქეებს მისცემს შესაძლებლობას, დააგროვონ თანხა საკუთარი თავის პენსიით უზრუნველყოფისთვის?
(N=1000)

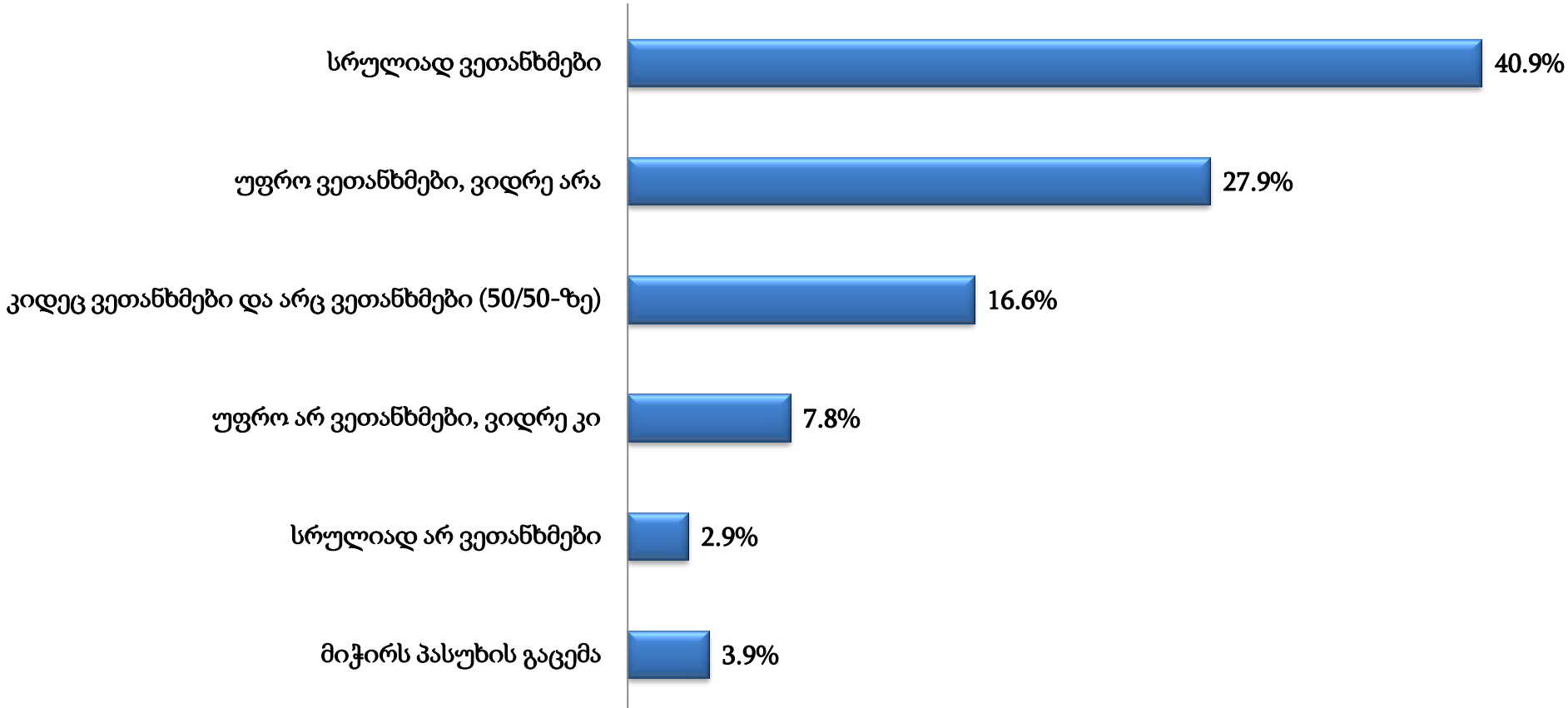
- რაც უფრო იზრდება რესპონდენტთა ასაკი, მით უფრო კლებულობს დაგროვებითი საპენსიო ფონდის მიმართ მხარდაჭერა. აგრეთვე, საჯარო ან კერძო სექტორში დასაქმებული ადამიანები და უმუშევრები ყველაზე მეტად, ხოლო სამუშაო ძალის გარეთ მყოფი ადამიანები - ყველაზე ნაკლებად უჭერენ მხარს დაგროვებითი საპენსიო ფონდის არსებობას.

საბაზისო პენსიასთან ერთად, უნდა არსებობდეს დაგროვებითი საპენსიო ფონდი?	დასაქმების სტატუსი				
	დასაქმებული საჯარო/კერძო სექტორში	ეწევა სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობას/ინდემე წარმე	არაფორმალურ სექტორში დასაქმებული	უმუშევარი	ადამიანები სამუშაო ძალის გარეთ
სრულიად ვეთანხმები	48.2%	37.1%	39.3%	45.5%	29.2%
უფრო ვეთანხმები, ვიდრე არა	17.0%	15.7%	32.1%	21.2%	29.7%
კიდევ ვეთანხმები და არც ვეთანხმები	15.9%	12.9%	14.3%	11.6%	14.4%
უფრო არ ვეთანხმები, ვიდრე კი	5.8%	12.9%	7.1%	6.9%	8.9%
სრულიად არ ვეთანხმები	12.3%	12.9%	3.6%	12.2%	12.3%
მიჭირს პასუხის გაცემა	.7%	8.6%	3.6%	2.6%	5.5%

საბაზისო პენსიასთან ერთად, უნდა არსებობდეს დაგროვებითი საპენსიო ფონდი?	ასაკი					
	18-24 წლის	25-34 წლის	35-44 წლის	45-54 წლის	55-64 წლის	≥ 65
სრულიად ვეთანხმები	52.4%	42.9%	41.7%	40.4%	30.6%	26.0%
უფრო ვეთანხმები, ვიდრე არა	23.4%	24.3%	22.6%	24.2%	29.3%	19.3%
კიდევ ვეთანხმები და არც ვეთანხმები	11.3%	11.6%	17.3%	12.4%	14.0%	18.2%
უფრო არ ვეთანხმები, ვიდრე კი	8.9%	9.5%	4.8%	7.3%	7.0%	9.4%
სრულიად არ ვეთანხმები	2.4%	10.1%	12.5%	14.6%	14.6%	16.0%
მიჭირს პასუხის გაცემა	1.6%	1.6%	1.2%	1.1%	4.5%	11.0%

- იმ გამოკითხულთა უმრავლესობა, ვინც კატეგორიულად არ ეწინააღმდეგება დაგროვებითი საპენსიო ფონდის არსებობას (ასეთია 88%), პოზიტიურადაა განწყობილი იმის მიმართ, რომ დაგროვებითი საპენსიო ფონდის შენატანი იყოს მოქალაქეთა ხელფასის 2%-ის ოდენობის თანხა: ამ იდეას ეთანხმება დაახლოებით 70%.

რამდენად ეთანხმებით მოსაზრებას, რომ დაგროვებითი საპენსიო ფონდის შენატანი იყოს მოქალაქეთა ხელფასის 2%-ის ოდენობის თანხა?
(N=873)

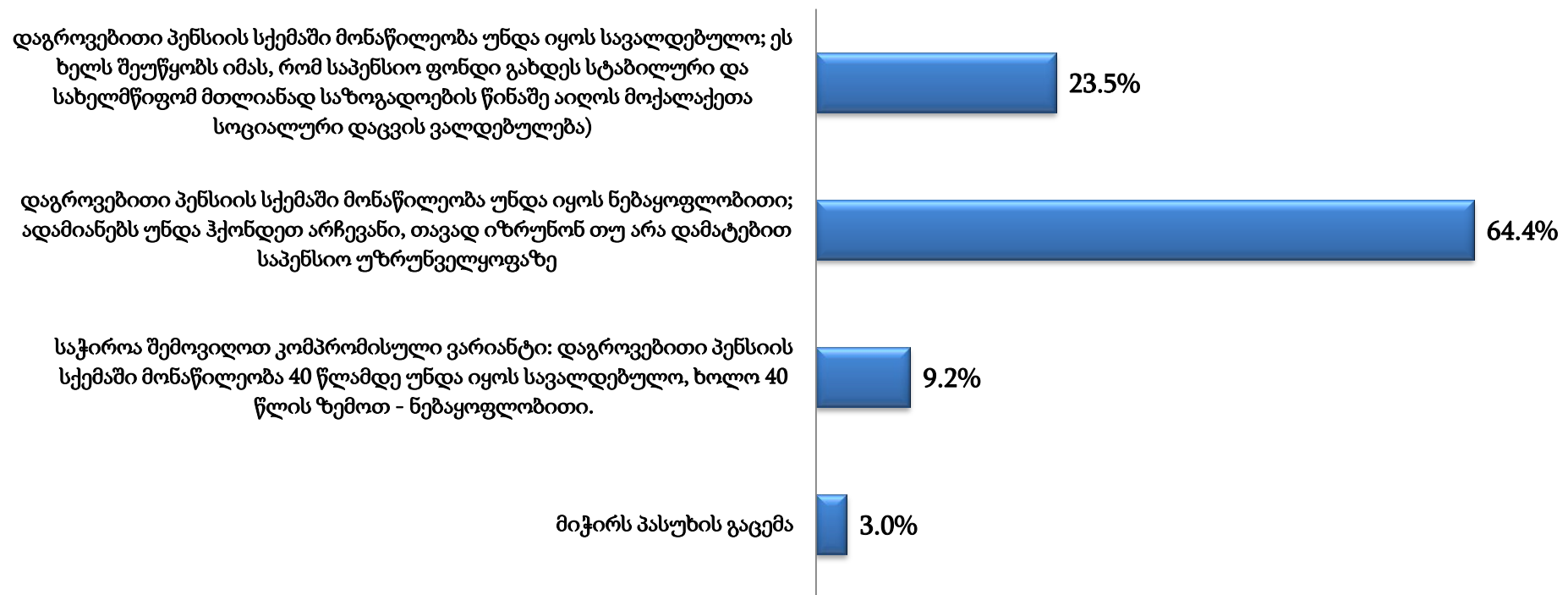
- 65 წლის და უფროსი ადამიანები შედარებით ნაკლები ენთუზიაზმით იღებენ დაგროვებითი საპენსიო ფონდის შენატანების განსზღვრის აღნიშნულ პრინციპს, სხვა ასაკობრივ ჯგუფებთან შედარებით.

რამდენად ვეთანხმებით, რომ დაგროვებითი საპენსიო ფონდის შენატანი იყოს თქვენი ხელფასის 2%-ის ოდენობის თანხა?	ასაკი					
	18-24 წლის	25-34 წლის	35-44 წლის	45-54 წლის	55-64 წლის	≥ 65
სრულიად ვეთანხმები	54.5%	39.8%	43.0%	41.2%	40.2%	30.1%
უფრო ვეთანხმები, ვიდრე არა	18.2%	29.2%	28.9%	30.7%	31.8%	27.5%
კიდევ ვეთანხმები და არც ვეთანხმები	17.4%	17.0%	18.1%	13.7%	15.2%	17.6%
უფრო არ ვეთანხმები, ვიდრე კი	7.4%	8.2%	4.7%	9.8%	6.1%	9.8%
სრულიად არ ვეთანხმები	.8%	2.9%	4.0%	3.9%	2.3%	3.3%
მიჭირს პასუხის გაცემა	1.7%	2.9%	1.3%	.7%	4.5%	11.8%

დაგროვებით საპენსიო სქემაში მონაწილეობის პრინციპები

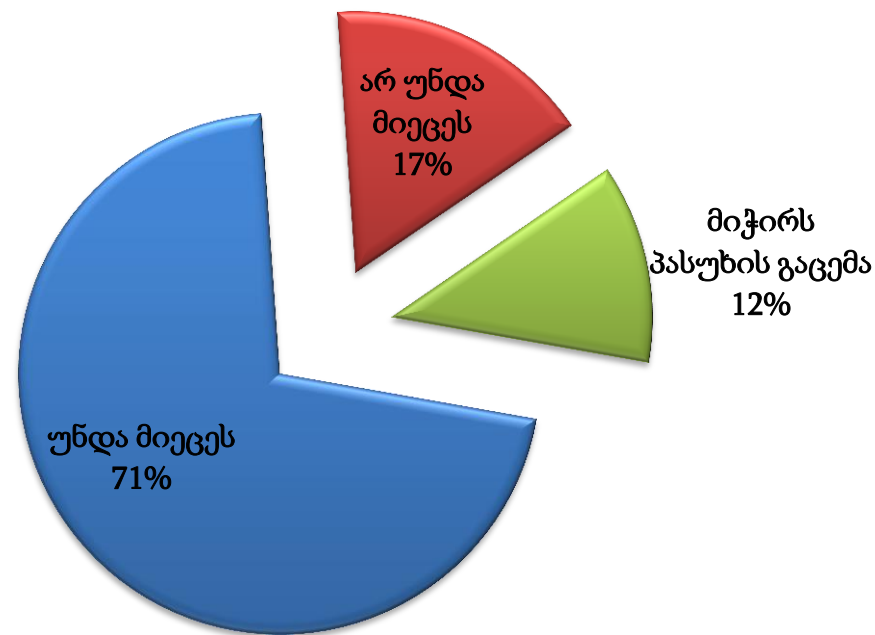
- იმ გამოკითხულთა უმრავლესობა (64.4%), ვინც კატეგორიულად არ ეწინააღმდეგება დაგროვებითი საპენსიო ფონდის არსებობას (ასეთია 88%), ემხრობა იმას, რომ დაგროვებითი პენსიის სქემაში მონაწილეობა იყოს ნებაყოფლობითი და ადამიანებს ჰქონდეთ არჩევანი, თავად იზრუნონ თუ არა დამატებით საპენსიო უზრუნველყოფაზე.
- დაახლოებით მეოთხედი დაგროვებითი პენსიის სქემაში **სავალდებულო** მონაწილეობაზე საუბრობს.
- **კომპრომისულ ვარიანტს**, რომელიც გულისხმობს იმას, რომ დაგროვებითი პენსიის სქემაში მონაწილეობა 40 წლამდე უნდა იყოს სავალდებულო, ხოლო 40 წლის ზემოთ - ნებაყოფლობითი - გამოკითხულთა მცირე ნაწილი (9.2%) უჭერს მხარს.

სავალდებულო უნდა იყოს თუ ნებაყოფლობითი დაგროვებითი პენსიის სქემაში მონაწილეობა? (N=873)

- გამოკვეთილი უმრავლესობის (71.1%) აზრით, არაფორმალურ სექტორში დასაქმებულებს (ანუ, მათ, ვისაც აქვს შემოსავალი, თუმცა არ იხდის გადასახადებს), უნდა მიეცეთ დაგროვებითი პენსიის სქემაში მონაწილეობის უფლება.

მათ, ვინც არაფორმალურ სექტორშია დასაქმებული, უნდა მიეცეს თუ არა უფლება, მონაწილეობა მიიღოს დაგროვებითი პენსიის სქემაში?
(N=1000)

გამოკვეთილი უმრავლესობა (72%-მდე) მიიჩნევს, რომ დაგროვებით საპენსიო სქემაში მონაწილეობა **შეუზღუდავი** უნდა იყოს და ამის უფლება მიეცეს **ნებისმიერ** მოქალაქეს, **მიუხედავად** ასაკისა.

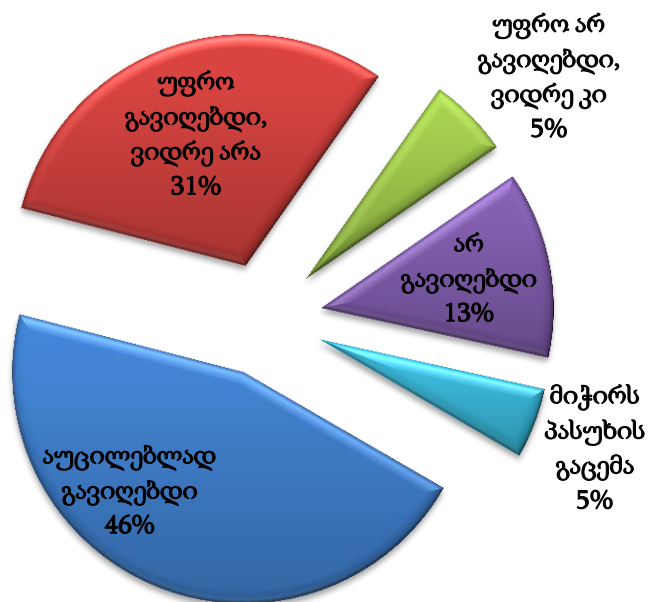
	ვის არ ექნება უფლება, მონაწილეობა მიიღოს დაგროვებით საპენსიო სქემაში?	(%)
1.	დაგროვებითი საპენსიო სისტემის ამოქმედების შემთხვევაში, მასში მონაწილეობის უფლება არ ექნებათ მოქალაქეებს, რომლებთაც საპენსიო ასაკამდე დარჩათ 10 წელი	20.1
2.	დაგროვებითი საპენსიო სისტემის ამოქმედების შემთხვევაში, მასში მონაწილეობის შესაძლებლობა ექნება ნებისმიერ მოქალაქეს, მიუხედავად ასაკისა	71.8
3.	მიჭირს პასუხის გაცემა	8.1

დაგროვებით საპენსიო სქემაში ჩართვის მოტივაცია

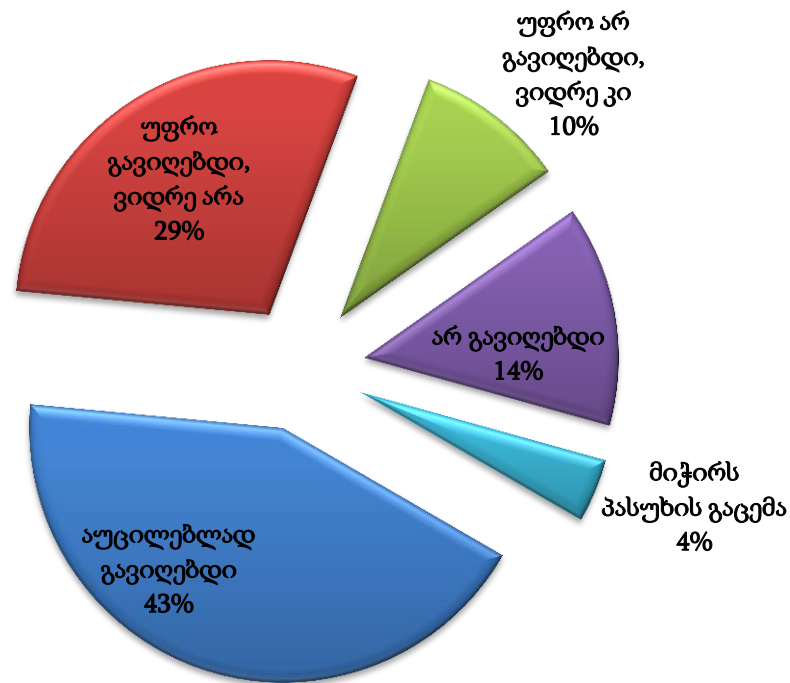
- რესპონდენტების მოტივაცია, პირადად გაიღონ შენატანი დაგროვებით საპენსიო ფონდში, მაღალია. ამ შემთხვევაში არ აქვს მნიშვნელობა იმას, რესპონდენტი დასაქმებულია თუ დაუსაქმებელი. ორივე კატეგორიის რესპონდენტთა უფრო დიდი ნაწილი (40–45%-ის ფარგლებში) აცხადებს, რომ „აუცილებლად გაიღებდა“ თანხას საკუთარი ხელფასიდან, ხოლო დამატებით საშუალოდ 30%-ის მოტივაციაც დადებითია („უფრო გავიღებდი, ვიდრე არა“). ამ თვალსაზრისით უარყოფითად განწყობილ რესპონდენტთა რაოდენობა 20–25%-ის ფარგლებში მერყეობს.

პირადად თქვენ, გაიღებდით თუ არა თანხას დაგროვებით საპენსიო ფონდში დამატებითი შენატანის გასაკეთებლად, თქვენი თავის საპენსიო უზრუნველყოფისთვის?

დასაქმებული რომ იყოთ სახელმწიფო ან კერძო სექტორში, სტაბილური ანაზღაურებით
(*ეხება უმუშევრებს დადასაშუალო მალის გარეთ მყოფთ*
N=668)

ხელფასიდან
(*ეხება ნებისმიერი სტატუსით დასაქმებულებს: N=332*)

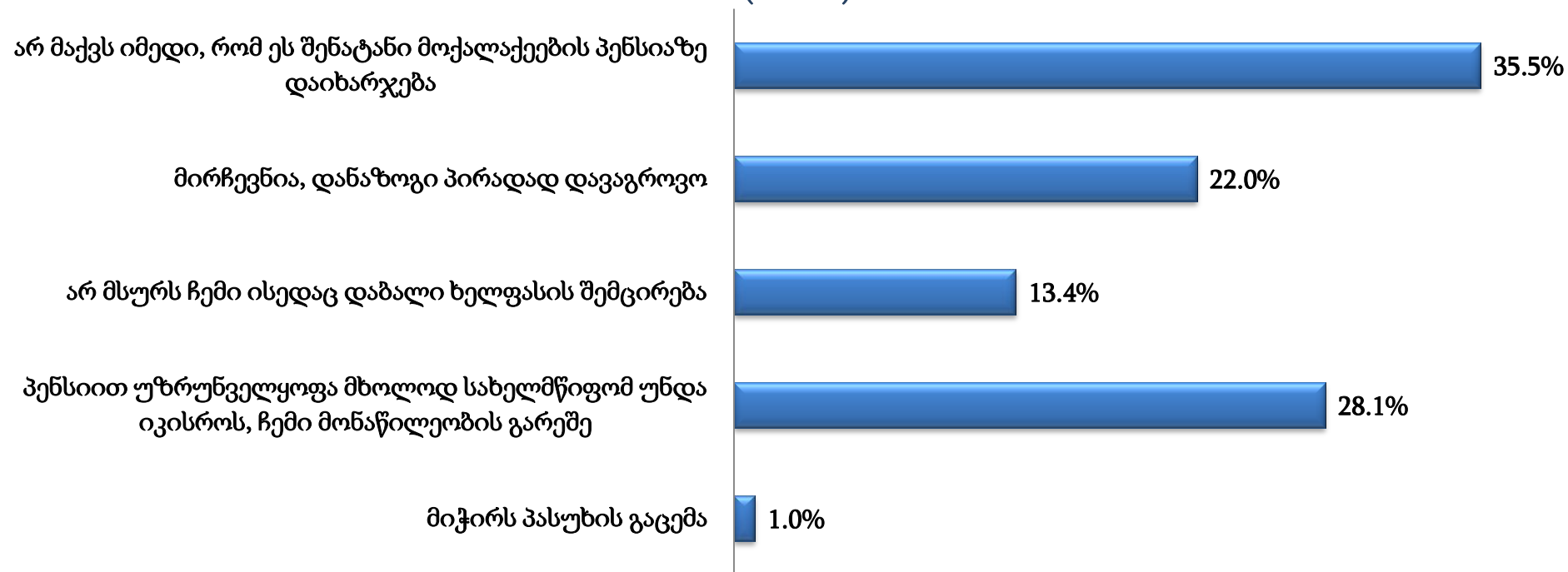
- 65 წლის და მეტი ასაკის დაუსაქმებელ რესპონდენტებში დაგროვებით საპენსიო სქემაში მონაწილეობის მოტივაცია გაცილებით დაბალია, 35 წლამდე რესპონდენტებთან შედარებით.

რომ იყოთ სტაბილური ანაზღაურებით, გაიღებდით თუ არა თანხას დაგროვებით საპენსიო ფონდში	ასაკი:					
	18-24 წლის	25-34 წლის	35-44 წლის	45-54 წლის	55-64 წლის	≥ 65 წლის
აუცილებლად გავიღებდი	60.4%	52.5%	46.7%	40.4%	48.6%	33.5%
უფრო გავიღებდი, ვიდრე არა	26.4%	27.7%	36.0%	37.2%	26.2%	32.3%
უფრო არ გავიღებდი, ვიდრე კი	8.8%	5.0%	4.0%	3.2%	7.5%	5.7%
არ გავიღებდი	3.3%	7.9%	12.0%	16.0%	13.1%	20.9%
მიჭირს პასუხის გაცემა	1.1%	6.9%	1.3%	3.2%	4.7%	7.6%

- დაგროვებით საპენსიო სქემაში არმონაწილეობის/დაბალი მოტივაციის ძირითად მიზეზად რესპონდენტებმა დაასახელეს ის, რომ არ აქვთ იმედი, რომ ეს შენატანი მოქალაქეების პენსიაზე დაიხარჯება. სხვა მიზეზებია: ა) პენსიით უზრუნველყოფა მხოლოდ სახელმწიფომ უნდა იკისროს, მოქალაქის მონაწილეობის გარეშე და ბ) უპირატესობა ენიჭება დანაზოგის პირადად დაგროვებას.

რა არის იმის მიზეზი, რომ არ ხართ თანახმა დაგროვებით საპენსიო ფონდში თქვენი ხელფასიდან დამატებითი შენატანი განახორციელოთ?

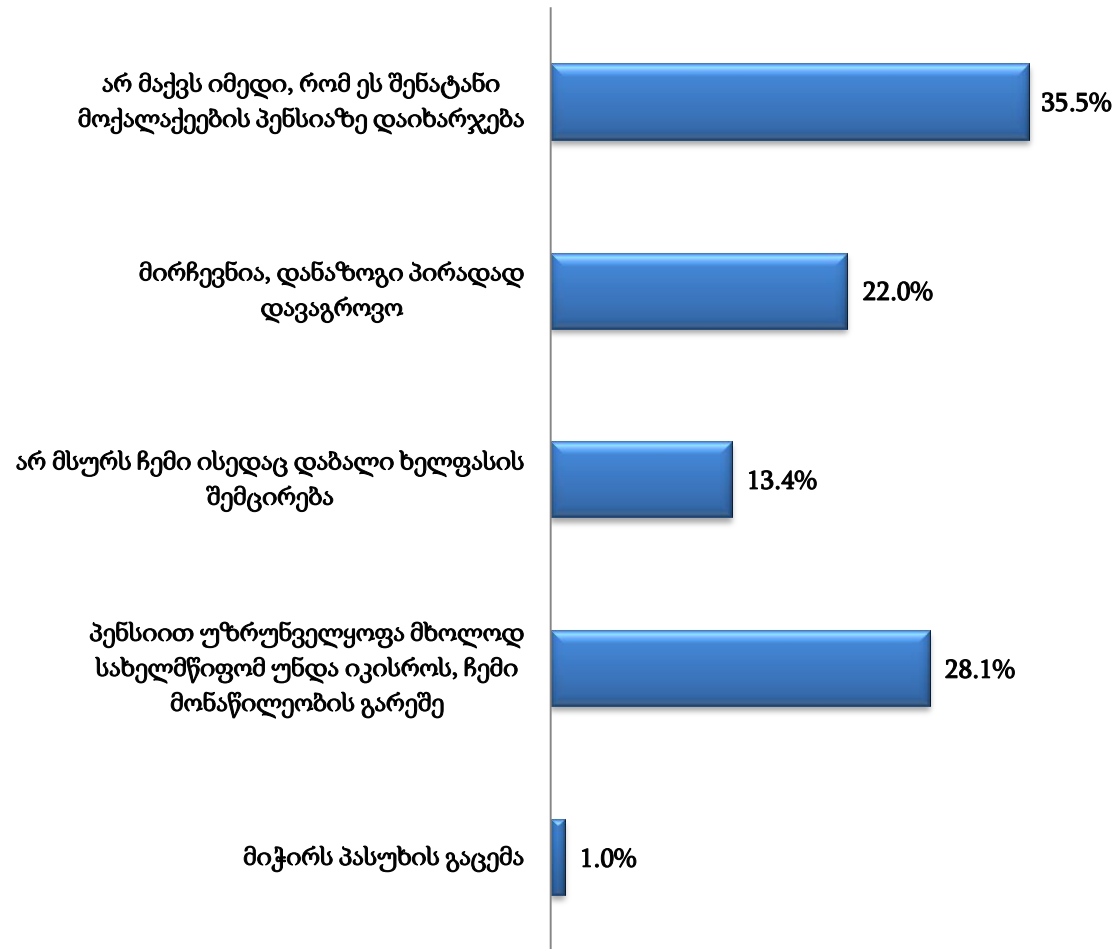
(N=148)

სოლიდარობის ფონდის შექმნა და მისი განკარგვა

- რესპონდენტები პოზიტიურად არიან განწყობილები ე.წ. „სოლიდარობის ფონდის“ დაარსების მიმართ, რომელიც მოემსახურება დროებით (6 თვით) შრომისუუნაროების, დროებით (6 თვით) უმუშევრების ან დეკრეტულ შვებულებაში მყოფების დამატებით საპენსიო უზრუნველყოფას: დაახლოებით 38% სრულიად ეთანხმება ამ ფონდის შექმნას, ხოლო დამატებით 28%—მდე აცხადებს, რომ „უფრო ეთანხმება, ვიდრე არა“.

რამდენად ეთანხმებით იმას, რომ უნდა არსებობდეს სოლიდარობის ფონდი, რომელიც მოემსახურება დროებით (6 თვით) შრომისუუნაროების, დროებით (6 თვით) უმუშევრების ან დეკრეტულ შვებულებაში მყოფების დამატებით საპენსიო უზრუნველყოფას?
N=1000

- რესპონდენტთა უმრავლესობა (58%–მდე) მომხრეა, რომ დროებით შრომისუუნაროებს, დროებით უმუშევრებს და დეკრეტულ შვებულებაში მყოფებს, დაუსაქმებლობის პერიოდში, არ შეუჩერდეთ შენატანები საპენსიო ფონდში და საპენსიო ასაკის მიღწევისას მიიღონ როგორც ბიუჯეტიდან დაფინანსებული საბაზისო პენსია, ისე სრული დაგროვებითი პენსია.

	როდის უნდა შეუწყდეს მოქალაქეს შენატანები საპენსიო ფონდში?	(%)
1.	იმ შემთხვევაში, თუ მოქალაქე არის ან დროებით (6 თვით) შრომისუუნარო, ან დროებით (6 თვით) უმუშევარი ან დეკრეტულ შვებულებაში მყოფი, მას ამ პერიოდში შეუჩერდება შენატანები საპენსიო ფონდში და საპენსიო ასაკის მიღწევისას ბიუჯეტიდან დაფინანსებულ საბაზისო პენსიასთან ერთად მიიღებს შემცირებულ დაგროვებით პენსიას.	28.3
2.	იმ შემთხვევაში, თუ მოქალაქე არის ან დროებით (6 თვით) შრომისუუნარო, ან დროებით (6 თვით) უმუშევარი ან დეკრეტულ შვებულებაში მყოფი, მას ამ პერიოდში არ შეუჩერდება შენატანები საპენსიო ფონდში და საპენსიო ასაკის მიღწევისას მიიღებს როგორც ბიუჯეტიდან დაფინანსებულ საბაზისო პენსიას, ისე სრულ დაგროვებით პენსიას.	57.9
3.	მიჭირს პასუხის გაცემა	13.8

- გამოკითხულთა 80%-მდე ემხრობა, რომ იმ მოქალაქეებმა, ვინც სიცოცხლის საშუალო ხანგრძლივობაზე მეტხანს იცხოვრებს და ამოეწურება საკუთარი შენატანებით დაგროვილი პენსია, საერთო საპენსიო ფონდიდან დაგროვებითი პენსიის იმავე რაოდენობა მიიღონ სიცოცხლის ბოლომდე.

	უნდა მიიღონ თუ არა ხანდაზმულებმა, რომლებმაც სიცოცხლის საშუალო ხანგრძლივობას გადააბიჯეს, იმავე ოდენობის დაგროვებითი პენსია?	(%)
1.	თუ მოქალაქემ სიცოცხლის საშუალო ხანგრძლივობაზე (ქალებისთვის 75 წელი, ხოლო მამაკაცებისთვის 71 წელი) მეტხანს იცხოვრა და, შესაბამისად, ამოეწურა საკუთარი შენატანებით დაგროვილი პენსია, ის დაგროვებითი პენსიის იმავე ოდენობას მიიღებს საერთო საპენსიო ფონდიდან	79.8
2.	თუ მოქალაქემ სიცოცხლის საშუალო ხანგრძლივობაზე (ქალებისთვის 75 წელი, ხოლო მამაკაცებისთვის 71 წელი) მეტხანს იცხოვრა და, შესაბამისად, ამოეწურა საკუთარი შენატანებით დაგროვილი პენსია, მას უწყდება დაგროვებითი პენსია და რჩება მხოლოდ საბაზისო პენსიის ამარა	15.8
3.	მიჭირს პასუხის გაცემა	4.4

საპენსიო უზრუნველყოფის ალტერნატიულ მექანიზმებს შორის არჩევანი

- საპენსიო ფონდის მართვის საკითხთან დაკავშირებით პოზიციები გაყოფილია: ა) ერთი შედარებით უფრო დიდი ნაწილი (43%-მდე) ეთანხმება იმას, რომ საპენსიო ფონდი იმართებოდეს სახელმწიფო სტრუქტურების მიერ, თუმცა საერთაშორისო ექსპერტების მეთვალყურეობის ქვეშ; ბ) მეორე ნაწილი (39%-მდე) კი ეთანხმება მოსაზრებას, რომ საპენსიო ფონდის მართვის მეთვალყურეობას ახდენდნენ დამსაქმებლები დაპროფკავშირების წარმომადგენლები.

	ვის მიერ უნდა იმართებოდეს საპენსიო ფონდის აქტივები?	(%)
1.	საპენსიო ფონდი და მისი აქტივები უნდა იმართებოდეს სახელმწიფო სტრუქტურების საჯარო მოხელეების მიერ, მენეჯმენტის მინიმალური დანახარჯებით, ხოლო სამეთვალყურეო საბჭო უნდა შედგებოდეს საერთაშორისო ექსპერტებისგან.	42.9
2.	საპენსიო ფონდი და მისი აქტივები უნდა იმართებოდეს სახელმწიფო სტრუქტურების საჯარო მოხელეების მიერ, ხოლო სამეთვალყურეო საბჭო უნდა შედგებოდეს დამსაქმებლებისა და დასაქმებულების (პროფკავშირების) წარმომადგენლებისგან.	38.6
3.	მიჭირს პასუხის გაცემა	18.5

რესპონდენტების აზრი, ასევე, გაიყო იმასთან დაკავშირებით, უნდა შეეძლოს თუ არა მოქალაქეს, რომ საპენსიო ასაკის შესრულებამდე ისარგებლოს დაგროვილი პენსიით: ერთი, შედარებით უფრო დიდი ნაწილი (52%-მდე) თვლის, რომ მოქალაქეს უნდა შეეძლოს, თავისი ნებით, საპენსიო ასაკამდე 5 წლით ადრე პენსიის მიღება დაგროვებითი პენსიის სქემიდან; მეორე ნაწილის (40.1%) აზრით კი, მოქალაქეს მხოლოდ მაშინ უნდა შეეძლოს დაგროვებითი პენსიის ვადაზე ადრე მიღება, თუ ის დაკარგავს შრომისუნარიანობას.

	უნდა შეეძლოს თუ არა მოქალაქეს, საპენსიო ასაკამდე ისარგებლოს დაგროვილი პენსიით?	(%)
1.	მოქალაქეს უნდა შეეძლოს თავისი ნებით საპენსიო ასაკამდე 5 წლით ადრე პენსიის მიღება დაგროვებითი პენსიის სქემიდან.	51.8
2.	მოქალაქეს არ უნდა ჰქონდეს უფლება მიიღოს დაგროვებითი პენსია, თუ ის არ დაკარგავს შრომისუნარიანობას.	40.1
3.	მიჭირს პასუხის გაცემა	8.1

ყოველი მეორე რესპონდენტი (51.5%) ემხრობა იმას, რომ იმ მოქალაქეებს, რომლებსაც ნებაყოფლობით შეაქვთ დამატებითი თანხა საპენსიო ფონდში (ხელფასის სავალდებულო 2%-ის გარდა), უნდა შეეძლოთ მათ მიერ დაგროვილი თანხის გამოტანა ნებისმიერ დროს, ნებისმიერი რაოდენობით, თანხის ამოწურვამდე. მეორე მხრივ, რესპონდენტთა თითქმის მესამედი იზიარებს იმას, რომ მხოლოდ იმ მოქალაქეებს უნდა მიეცეთ დამატებითი თანხის გამოტანის უფლება. ვინც მუდმივად ქვეყნის დატოვებას გადაწყვეტს.

	უნდა შეეძლოს თუ არა მოქალაქეს, ისარგებლოს დაგროვილი პენსიის ნამატით?	(%)
1.	იმ მოქალაქეებს, რომლებსაც ნებაყოფლობით შეაქვთ დამატებითი თანხა საპენსიო ფონდში (ანუ, ხელფასის სავალდებულო 2%-ის გარდა), უნდა შეეძლოთ მათ მიერ დაგროვილი თანხის გამოტანა ნებისმიერ დროს, ნებისმიერი რაოდენობით, თანხის ამოწურვამდე.	51.7
2.	მხოლოდ იმ მოქალაქეებს, რომლებიც ქვეყნის დატოვებას მუდმივად გადაწყვეტენ, ექნებათ უფლება, თანხის გამოტანა მოითხოვონ ერთჯერადად ან გრაფიკით.	32.1
3.	მიჭირს პასუხის გაცემა	16.2

- დიდი უმრავლესობა (80%-მდე) მომხრეა იმის, რომ დაგროვილი თანხის ამოწურვამდე პირის გარდაცვალების შემთხვევაში, საპენსიო ფონდში დაგროვილი თანხა სრულად გადაეცეს პირის მემკვიდრეს/მემკვიდრეებს.

	როგორ უნდა მოხდეს დაგროვილი პენსიის განკარგვა პირის გარდაცვალების შემთხვევაში?	(%)
1.	საპენსიო ფონდში პირის მიერ დაგროვილი თანხის ამოწურვამდე გარდაცვალების შემთხვევაში, დაგროვილი თანხა სრულად უნდა გადაეცეს პირის მემკვიდრეს/მემკვიდრეებს	79.8
2.	საპენსიო ფონდში პირის მიერ დაგროვილი თანხის ამოწურვამდე გარდაცვალების შემთხვევაში, პირის მიერ დაგროვილი თანხის 10% უნდა გადაეცეს გარდაცვლილის ოჯახს, ხოლო დანარჩენი თანხა უნდა დარჩეს საერთო საპენსიო ფონდში, რომელიც საპენსიო ასაკის იმ მოქალაქეებს მოხმარდება, რომლებიც იცოცხლებენ საშუალო სიცოცხლის ხანგრძლივობაზე მეტხანს და ამოწურებათ დაგროვილი პენსიის მარაგი	15.8
3.	მიჭირს პასუხის გაცემა	4.4

გამოკითხულთა უმრავლესობა (58%-მდე) ემხრობა იმას, რომ ახალი საპენსიო სისტემის ამოქმედებიდანვე დაიწყოს საპენსიო ფონდში თანხების შეტანა სამივე დაინტერესებულმა მხარემ: დასაქმებულმა, სახელმწიფომ და დამსაქმებელმა.

	როგორ უნდა მოხდეს საპენსიო ფონდის შევსება?	(%)
1.	პირველი 5 წლის განმავლობაში საპენსიო ფონდი უნდა შეივსოს დამსაქმებლის და სახელმწიფოს მიერ გაკეთებული 2-2%-იანი შენატანით. დასაქმებულს, საპენსიო სისტემაში გაწევრიანებიდან პირველი 5 წლის განმავლობაში, არ ექნება შენატანის გაკეთების ვალდებულება.	27.3
2.	ახალი საპენსიო სისტემის ამოქმედებიდანვე უნდა დაიწყოს საპენსიო ფონდში თანხების შეტანა სამივე მხარის მიერ: როგორც დასაქმებულმა, ისე სახელმწიფომ და დამსაქმებელმა	57.8
3.	მიჭირს პასუხის გაცემა	14.8

- რესპონდენტთა იმ ჯგუფში, ვისაც არასტაბილური სამუშაო აქვს (ასეთია თვითდასაქმებულები და არაფორმალურ სექტორში დასაქმებულები, უფრო მეტი მომხრე ჰყავს იდეას, რომ პირველი 5 წლის განმავლობაში საპენსიო ფონდი შეივსოს მხოლოდ დამსაქმებლის და სახელმწიფოს მიერ.

$\chi^2(8) = 37.99, p < 0.05$	დასაქმების სტატუსი:				
	დასაქმებული საჯარო/ კერძო სექტორში	ეწევა სასოფლო- სამეურნეო საქმიანობას/ ინდემეწარმე	არაფორმალურ სექტორში დასაქმებული	უმუშევარი	ადამიანები სამუშაო ძალის გარეთ
1. პირველი 5 წლის განმავლობაში საპენსიო ფონდი უნდა შეივსოს დამსაქმებლის და სახელმწიფოს მიერ გაკეთებული 2-2%-იანი შენატანით. დასაქმებულს პირველი 5 წლის განმავლობაში, არ ექნება შენატანის გაკეთების ვალდებულება.	19.9%	34.3%	37.9%	25.0%	31.4%
2. ახალი საპენსიო სისტემის ამოქმედებიდანვე უნდა დიწყოს საპენსიო ფონდში თანხების შეტანა სამივე მხარის მიერ: როგორც დასაქმებულმა, ისე სახელმწიფომ და დამსაქმებელმა	66.3%	42.9%	55.2%	67.6%	50.8%
მიჭირს პასუხის გაცემა	13.8%	22.9%	6.9%	7.4%	17.8%

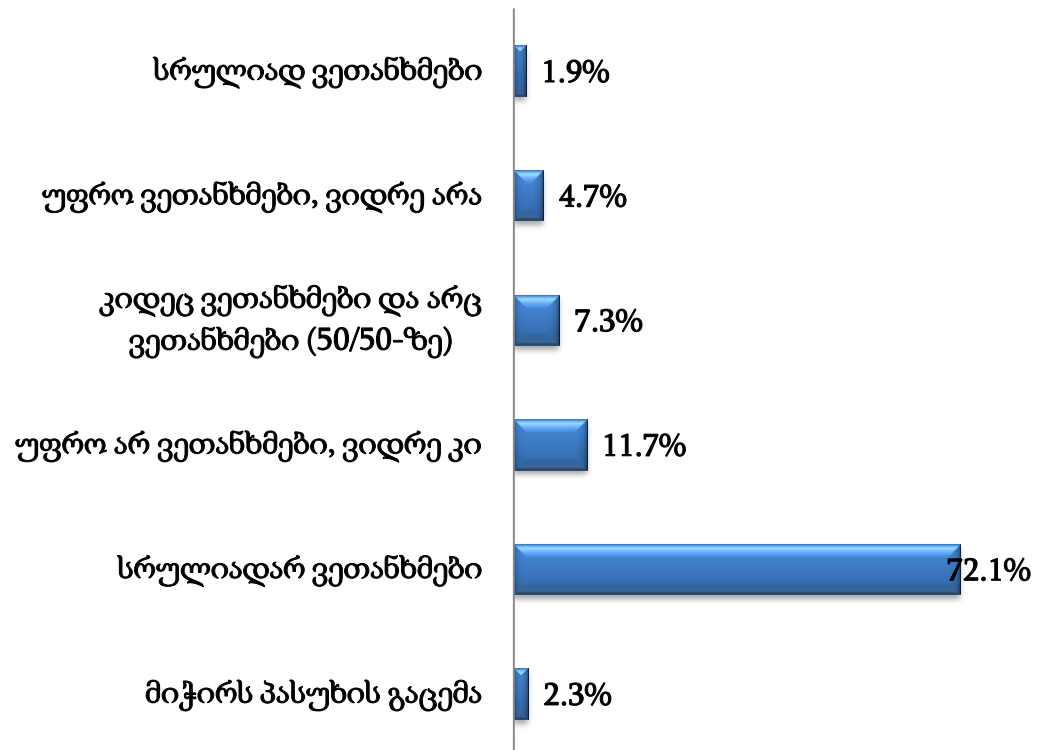
- დაბალშემოსავლიანი რესპონდენტები (თვიური შემოსავალი 180 ლარამდე) ან ისინი, ვისაც საშუალო ხელფასზე (თვეში 950 ლარი) უფრო დაბალი შემოსავალი აქვთ და ვისაც შემოსავალი საერთოდ არ აქვს, უფრო მეტად ემხრობიან იმას, რომ პირველი 5 წლის განმავლობაში საპენსიო ფონდი შეივსოს მხოლოდ დამსაქმებლის და სახელმწიფოს (და არა დასაქმებულის) მიერ.

$\chi^2(10)= 25.678, p<0.05$	საშუალო თვიური შემოსავალი					
	180 ლარამდე	180-950 ლარი	950 ლარზე მეტი	უარი პასუხზე	არ მაქვს შემოსავალი	მიჭირს პ/გ
1. პირველი 5 წლის განმავლობაში საპენსიო ფონდი უნდა შეივსოს დამსაქმებლის და სახელმწიფოს მიერ გაკეთებული 2-2%-იანი შენატანით. დასაქმებულს პირველი 5 წლის განმავლობაში, არ ექნება შენატანის გაკეთების ვალდებულება.	35.0%	29.0%	16.7%		26.0%	41.4%
2. ახალი საპენსიო სისტემის ამოქმედებიდანვე უნდა დიწყოს საპენსიო ფონდში თანხების შეტანა სამივე მხარის მიერ: როგორც დასაქმებულმა, ისე სახელმწიფომ და დამსაქმებელმა	51.7%	55.0%	70.0%	63.2%	62.0%	41.4%
მიჭირს პასუხის გაცემა	13.3%	16.0%	13.3%	36.8%	12.0%	17.2%

საპენსიო ფონდის პირობებში საპენსიო ასაკის ცვლილება

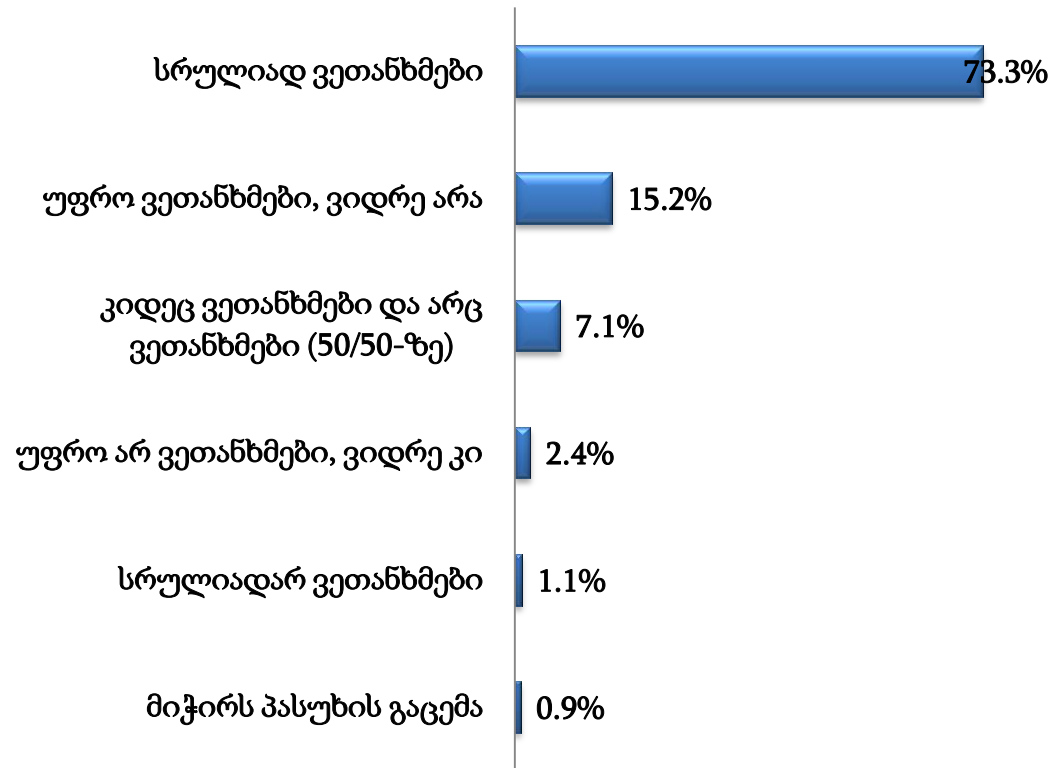
- რესპონდენტთა უმრავლესობა (72.1%) კატეგორიულად არ ეთანხმება მოსაზრებას, რომ მიზანშეწონილია საპენსიო ასაკის გაზრდა, რაც სახელმწიფოს მისცემს შესაძლებლობას, რომ დაზოგილი საბიუჯეტო, ისევე როგორც მოქალაქეთა მიერ დაგროვილი თანხები მოხმარდეს ეკონომიკის ზრდას.

რამდენად ეთანხმებით მოსაზრებას, რომ მიზანშეწონილია საპენსიო ასაკის გაზრდა, რადგან ეს სახელმწიფოს მისცემს შესაძლებლობას, რომ დაზოგილი როგორც საბიუჯეტო, ისე მოქალაქეთა მიერ დაგროვილი თანხები მოხმარდეს ეკონომიკის ზრდას N=1000

რამდენად ეთანხმებით იმ მოსაზრებას, რომ პენსიაზე ვადაზე 5 წლით ადრე გასვლის უფლება უნდა მიეცეთ მძიმე და საშიშპირობებიან პროფესიებზე დასაქმებულებს. ასეთ პირებს ვადაზე ადრე უნდა მიეცეთ როგორც დაგროვებული, ისე საბაზისო პენსია N=1000

- მეორე მხრივ, გამოკვეთილი უმრავლესობა (73.3%) ეთანხმება მოსაზრებას, რომ პენსიაზე ვადაზე 5 წლით ადრე გასვლის უფლება მიეცეთ მძიმე და საშიშპირობებიან პროფესიებზე დასაქმებულებს, იმ დათქმით, რომ ასეთ პირები უზრუნველყოფილნი იქნებიან როგორც დაგროვებული, ისე საბაზისო პენსიით.

გმადლობთ ყურადღებისთვის!